

Теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення

(Представлено: Виговська Н.Г., д.е.н., проф.)

Стаття присвячена дослідженню питання сутності економічної категорії «фінансове забезпечення» в економічній літературі.

Метою статті є дослідження та оцінка теоретичних підходів до визначення фінансового забезпечення для наукового обґрунтування функціонально-процесного підходу.

Розглянуто трактування фінансового забезпечення в економічній літературі та виділено найбільш поширені його визначення авторів: як система джерел і форм фінансування, як сукупність економічних відносин та як сукупність заходів та умов для забезпечення процесу формування й використання фінансових ресурсів з певною метою.

Сформовано сім наукових підходів до визначення сутності фінансового забезпечення. Обґрунтовано, що системний підхід передбачає визначення фінансового забезпечення з позиції елементів системи, що включає джерела, форми та методи фінансування.

Основою об'єктного підходу є фінансові ресурси, процес їх пошуку, акумуляції та подальшого розподілу, що формує сукупність економічних відносин.

Процесний підхід зосереджений на сукупності заходів та умов, що забезпечують процес формування та розподілу фінансових ресурсів.

Затратний підхід вказує на кінцеву мету формування та використання фінансових ресурсів з метою покриття затрат за рахунок накопичених ресурсів.

Методологічний підхід передбачає можливість фінансового впливу на соціально-економічний розвиток за допомогою фінансового механізму.

Функціональний підхід ототожнюється з сукупністю функцій, виконання яких призведе до очікуваного результату.

Організаційний підхід розглядає фінансове забезпечення з позиції цілісної організаційної системи, що враховує нормативно-правове забезпечення, процес прогнозування та визначення обсягу фінансових ресурсів і створення відповідних фінансових резервів.

Сформовано та обґрунтовано авторський підхід до визначення економічної категорії «фінансове забезпечення» з позиції комплексного підходу, що об'єднує функціональний та процесний підходи.

Ключові слова: фінансове забезпечення; фінансові ресурси; економічні відносини; фінансовий механізм; функціонально-процесний підхід.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими практичними завданнями. Фінансове забезпечення відіграє важливу роль у функціонуванні держави та економіки в цілому, що забезпечує можливості для їх процвітання та подальшого розвитку. В умовах воєнного стану та нестабільної економічної ситуації в країні особливо гостро постає питання фінансового забезпечення різних сфер діяльності. Фінансове забезпечення розглядається в науковій літературі з позиції джерел, форм та методів фінансування, поєднання яких забезпечує безперервність цього процесу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичним засадам фінансового забезпечення присвячена велика кількість наукових праць вітчизняних авторів: В.Базилевича, О.Василика, Ю.Голуб, Г.Кірейцева, В.Опаріна, Ю.Слободяник, Ю.Федосова та інші. Однак різноманітність трактувань фінансового забезпечення в різних наукових джерелах визначає актуальність теми статті і її цільову спрямованість.

Мета статті – дослідити та оцінити теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення для наукового обґрунтування функціонально-процесного підходу.

Викладення основного матеріалу. У своїх працях науковці по-різному розкривали сутність поняття «фінансове забезпечення», серед них: О.Василик, М.Галабурда, О.Гривківська, В.Опарін та інші. Трактатування поняття «фінансове забезпечення» різними авторами зазначено в таблиці 1.

Розкриття сутності поняття «фінансове забезпечення» в економічній літературі

№ з/п	Автор	Зміст
1	2	3
1.	Буздуган Я.	Метод фінансового механізму, з допомогою якого формують і використовують фонди коштів і який характеризує зміст впливу фінансів на різні аспекти розвитку суспільства
2.	Васечко Л.	Система джерел і форм фінансування розвитку економічної та соціальної сфер суспільства
3.	Василик О.	Визначена законодавством сукупність заходів, спрямованих на створення фінансової бази для досягнення певних цілей
4.	Венгер В.	Регулюється на основі відповідної системи функціонування, яке може здійснюватися у трьох формах: самофінансування, кредитування, зовнішнє фінансування. Різні форми фінансового забезпечення виконують на практиці одночасно через устанавлення характерного для певного етапу розвитку суспільства співвідношення між ними
5.	Галабурда М.	Економічні відносини між державою і суб'єктами господарювання стосовно мобілізації фінансових ресурсів домогосподарств, фірм, держави та зовнішніх запозичень у процесі реалізації соціальних і економічних цілей розвитку суспільства
6.	Голуб Ю.	Сукупність заходів та умов, що сприяють сталому функціонуванню і розвитку суб'єкта господарювання шляхом покриття його витрат фінансовими ресурсами (з внутрішніх і зовнішніх джерел внаслідок здійснення руху таких ресурсів) залежно від обсягу виробництва та його фінансового становища
7.	Гривківська О.	Фінансове забезпечення діяльності підприємств передбачає ефективне формування та найраціональніше використання фінансових ресурсів, що є неможливим без оптимального поєднання складових фінансового забезпечення, а саме: самофінансування, кредитування та цільового фінансування
8.	Жукова Ю.	Один з двох методів фінансового впливу на соціально-економічний розвиток, який реалізується на основі відповідної системи фінансування та може здійснюватися у трьох формах: самофінансування, кредитування, зовнішнє фінансування
9.	Забаштанський М.	Відносини з приводу формування та розподілу обсягу фінансових ресурсів, достатніх для виконання виробничих завдань, інвестиційно-інноваційного розвитку та підтримки фінансової стійкості суб'єктів господарювання
10.	Загородний А.	Це забезпечення фінансовими ресурсами економіки держави, соціальних потреб і програм, виробництва продукції, науково-технічних досліджень, будівництва і переобладнання підприємств, а також утримання бюджетних організацій тощо
11.	Зятковський І.	Система джерел і форм фінансування розвитку економічної та соціальної сфер суспільства, що здійснюється в трьох формах: самофінансування, кредитування, бюджетні асигнування
12.	Козій І.	Формування та використання фінансових ресурсів підприємств за допомогою оптимізації співвідношення всіх його форм, що дає змогу створити такі обсяги фінансових ресурсів господарської діяльності, від яких підприємство мало б змогу функціонувати не тільки беззбитково, а й підвищувати ефективність діяльності та зміцнювати економіку країни загалом
13.	Міщук О.	Комплекс заходів із забезпечення економічного зростання фінансовими ресурсами через методи та форми, способи фінансування
14.	Москаль О.	Сукупність економічних відносин, що виникають із приводу пошуку, залучення й ефективного використання фінансових ресурсів та організаційно-управлінських принципів, методів і форм їх впливу на соціально-економічну діяльність територіальних одиниць та господарських суб'єктів

1	2	3
15.	Нехайчук Д.	Система заходів, що забезпечує формування відповідних обсягів фінансових ресурсів та їх ефективного використання на певній території суб'єктами господарювання та державою за допомогою вдосконаленого фінансового механізму
16.	Олійник Д.	Це організація через визначення обсягу фінансових ресурсів, науково обгрунтованого їх прогнозування, створення фінансових резервів і нормативно-правового забезпечення
17.	Опарін В.	Реалізується через самофінансування, кредитування і зовнішнє фінансування та являє собою використання суб'єктами господарювання необхідної кількості сформованих фінансових ресурсів за рахунок різних джерел їх надходження з метою виконання певного завдання, передбаченого (або й ні) бізнес-планом
18.	Осьмірко В.	Сукупність економічних відносин, що виникають із приводу пошуку, залучення і ефективного використання фінансових ресурсів, а також організаційно-управлінських принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на інноваційний розвиток національної економіки
19.	Погрішук Г.	При визначенні фінансового забезпечення доцільно врахувати такі складові, як: мета, завдання, функції, методи, джерела, обсяги фінансових ресурсів, а також діяльність як держави, так і суб'єктів господарювання, що пов'язана з мобілізацією і використанням цих ресурсів
20.	Стасюк Н.	Покриття затрат за рахунок фінансових ресурсів, акумульованих суб'єктами господарювання і державою

Джерело: узагальнено на основі [1–23]

Проаналізувавши підходи до трактування поняття «фінансове забезпечення» в економічній літературі, які наведені в таблиці 1, можемо зробити зазначені далі висновки.

Поняття фінансового забезпечення не має єдиного сформованого визначення, кожен автор виокремлює свої особливості трактування цієї економічної категорії, що залежить від досліджуваних структурних елементів та сфери застосування.

Можна вирізнити такі найбільш поширені визначення фінансового забезпечення серед запропонованих дефініцій авторів:

➤ як система джерел і форм фінансування (Васечко Л. [2], Загородний А. [11], Зятковський І. [12], Опарін В. [19]);

➤ як сукупність економічних відносин (Галабурда М. [6], Забаштанський М. [10], Москаль О. [15], Осьмірко В. [20]);

➤ як сукупність заходів та умов для забезпечення процесу формування та використання фінансових ресурсів з певною метою (Василик О. [3], Голуб Ю. [7], Міщук О. [14], Нехайчук Д. [17]).

Серед розглянутих підходів вирізняється позиція Ю.Жукової, яка пропонує розглядати фінансове забезпечення в контексті методів фінансового впливу на соціально-економічний розвиток, який реалізується на основі відповідної системи фінансування [9]. Автор уточнює форми фінансування, проте не деталізує їх сутність.

Загородний А. трактує фінансове забезпечення з позиції забезпечення фінансовими ресурсами економіки держави, соціальних потреб і програм, виробництва продукції, науково-технічних досліджень, будівництва і переобладнання підприємств, а також утримання бюджетних організацій [11]. Позитивним аспектом цього визначення є деталізація напрямів використання фінансових ресурсів.

Науково-обгрунтованою є позиція Г.Погрішука, який досить широко трактує зміст фінансового забезпечення, а також звертає особливу увагу на такі складові, як: мета, завдання, функції, методи, джерела, обсяги фінансових ресурсів, а також на діяльність держави та суб'єктів господарювання, що пов'язана з мобілізацією і використанням фінансових ресурсів [21]. Можна зробити висновок, що автор розглядає фінансове забезпечення з системних позицій.

Як метод фінансового механізму розкриває зміст фінансового забезпечення Я.Буздуган [1]: автор вважає, що за допомогою фінансового механізму формуються та використовуються фонди грошових коштів, що є характеристикою впливу фінансів на різні аспекти суспільних правовідносин.

Осьмірко В. [20] деталізує визначення економічної категорії «фінансове забезпечення» у сфері інноваційного розвитку з позиції впливу фінансових ресурсів на інноваційний розвиток національної економіки через систему організаційно-управлінських принципів, методів і форм, тобто автор акцентує увагу на сфері застосування фінансового забезпечення, особливості якої впливають на процес фінансового забезпечення окремої сфери.

Нехайчук Д. вирізняє важливість забезпечення дослідженням функціонування фінансового механізму, завдяки якому відбувається та система заходів, що описує автор [17], а саме: формування та ефективне використання фінансових ресурсів на певній території суб'єктами господарювання та державою.

Фінансове забезпечення є способом підтримки фінансової стійкості суб'єктів господарювання (на думку М.Забаштанського [10]), що відповідно реалізується через відносини формування та розподілу обсягу фінансових ресурсів. Таким чином, автор розкриває сутність означеної категорії через функції фінансів, зокрема розподільчу, яка передбачає розподіл та перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту за допомогою фінансового механізму.

Формування та розподіл фінансових ресурсів неможливі без їх раціонального використання, що у своєму трактуванні фінансового забезпечення підкреслює О.Гривківська [8], при цьому поєднуючи складові фінансового забезпечення (самофінансування, кредитування та цільове фінансування), що забезпечує перебіг цього процесу.

Голуб Ю. виокремлює зовнішні та внутрішні джерела покриття фінансових витрат залежно від обсягу виробництва та фінансового становища підприємства з метою забезпечення стабільного функціонування [7]. Тобто, автор розкриває сутність цього поняття з позиції джерел.

Варто звернути увагу на трактування поняття «фінансове забезпечення», яке запропонував О.Василик [3], в якому автор прирівнює фінансове забезпечення до фінансової бази, яка формується для досягнення певних цілей шляхом визначеної законодавством сукупності заходів, спрямованих на її створення.

Васечко Л. [2] узагальнює фінансове забезпечення як систему джерел і форм фінансування розвитку економічної та соціальної сфер суспільства, проте не деталізує можливі форми фінансування, які використовуються.

Галабурда М. вказує на тісний взаємозв'язок держави та суб'єктів господарювання, які стосуються мобілізації фінансових ресурсів домогосподарств, фірм, держави та зовнішніх запозичень, що відбуваються під час реалізації соціальних і економічних цілей розвитку суспільства [6].

Венгер В. [4], Опарін В. [19] та Зятковський І. [12] акцентують увагу на формах фінансування, а саме: на самофінансуванні, кредитуванні, зовнішньому фінансуванні та бюджетних асигнуваннях, які поділяють та доповнюють думку Л.Васечко та О.Гривківської щодо форм фінансування.

Козій І. [13]. вбачає у фінансовому забезпеченні не тільки процес формування достатніх обсягів фінансових ресурсів підприємства для беззбиткового функціонування, але й підвищення ефективності діяльності підприємства. Автор акцентує увагу саме на результаті фінансового забезпечення, що позитивно впливає не лише на мікрорівні, але і на економіку в цілому.

Стасюк Н. звертає увагу на процес акумуляції фінансових ресурсів суб'єктами господарювання та державою, за рахунок якого забезпечується покриття затрат, що є уособленням процесного підходу [22].

У розрізі організації розглядає фінансове забезпечення Д.Олійник [18]. Автор визначає важливі етапи: визначення обсягу фінансових ресурсів, обсягів прогнозування та подальшого створення фінансових резервів з одночасним нормативно-правовим забезпеченням. Цей підхід можна трактувати як організаційний.

Варто звернути увагу на трактування поняття «фінансове забезпечення», що пропонує О.Міщук [14]. Автор узагальнює фінансове забезпечення у комплексі заходів, що спрямовані на досягнення економічного зростання фінансовими ресурсами, завдяки методам, формам та способам фінансування, автор чітко вирізняє форми та методи, джерела та інструменти фінансового забезпечення й наводить розширений перелік їх складових.

Москаль О. [15]. розкриває сутність фінансового забезпечення не лише через процес пошуку, залучення та використання фінансових ресурсів, але й виокремлює важливість організаційно-управлінських принципів, методів та форм їх впливу на соціально-економічну діяльність територіальних одиниць та господарських суб'єктів.

Узагальнюючи сказане вище, можемо зробити висновок про різноплановість підходів до трактування поняття «фінансове забезпечення».

Найбільш поширені трактування фінансового забезпечення ґрунтуються на таких підходах, як: системний, об'єктивний та процесний, проте вони доповнюються іншими підходами, що більш детально розкривають сутність питання.

На наш погляд, найбільш обґрунтованим вважається поєднання функціонального та процесного підходу, що надає можливість визначити фінансове забезпечення як сукупність заходів та умов, що забезпечують процес формування фінансових ресурсів з метою їх подальшого ефективного використання, що реалізується через використання відповідних функцій планування, регулювання та контролю.

Узагальнення наукових підходів щодо визначення фінансового забезпечення наведено в таблиці 2.

Наукові підходи до трактування фінансового забезпечення в економічній літературі

№ з/п	Підхід до визначення фінансового забезпечення	Характеристика	Автори
1.	Системний	Система джерел, форм та методів фінансування	Васечко Л., Зятковський І., Гривківська О., Загородний А., Опарін В., Погріщук Г.
2.	Об'єктний	Сукупність економічних відносин, що виникають у зв'язку з пошуком, акумуляцією та подальшим ефективним використанням фінансових ресурсів	Галабурда М., Забаштанський М., Москаль О., Осьмірко В.
3.	Процесний	Сукупність заходів та умов, що забезпечують процес формування фінансових ресурсів з метою їх подальшого ефективного використання для забезпечення економічного зростання та створення фінансової бази	Василик О., Голуб Ю., Козій І., Міщук О., Нехайчук Д.
4.	Затратний	Покриття затрат за рахунок фінансових ресурсів	Голуб Ю., Стасюк Н.
5.	Методологічний	Розглядається метод фінансового впливу через фінансовий механізм на соціально-економічний розвиток	Будзуган Я., Жукова Ю.
6.	Функціональний	Регулюється на основі системи функціонування фінансового забезпечення	Венгер В.
7.	Організаційний	Організація через визначення обсягу фінансових ресурсів, науково обгрунтованого їх прогнозування, створення фінансових резервів та нормативно-правового забезпечення	Олійник Д.

Джерело: складено на підставі [1–23]

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Наукова література налічує значну кількість трактування поняття «фінансове забезпечення». Проаналізувавши існуючі визначення, сформовані авторами у науковій літературі, ми сформуваємо наукові підходи до визначення сутності економічної категорії «фінансове забезпечення». На підставі оцінки наукових доробок автора виявлено такі підходи:

- 1) системний (передбачає визначення фінансового забезпечення з позиції системи, що враховує джерела, форми та методи фінансування);
- 2) об'єктний (в основі цього підходу знаходяться фінансові ресурси, процес їх пошуку, акумуляції та подальшого розподілу, що формує собою сукупність економічних відносин);
- 3) процесний (зосереджений на сукупності заходів та умов, що забезпечують процес формування та розподілу фінансових ресурсів);
- 4) затратний (вказує на кінцеву мету формування та використання фінансових ресурсів для покриття затрат за рахунок накопичених ресурсів);
- 5) методологічний (передбачає можливість фінансового впливу на соціально-економічний розвиток за допомогою фінансового механізму);
- 6) функціональний (підхід, що ототожнюється із сукупність функцій, виконання яких призведе до очікуваного результату);
- 7) організаційний (розглядає фінансове забезпечення з позиції цілісної організаційної системи, що містить нормативно-правове забезпечення, процес прогнозування та визначення обсягу фінансових ресурсів, створення відповідних фінансових резервів).

Оцінивши ці підходи, ми визначили власний, на нашу думку, підхід, який повною мірою дає обгрунтування економічної категорії та розкриває її сутність, а саме підхід, який поєднує в собі головні риси процесного та функціонального підходу. Функціонально-процесний підхід надає змогу всебічно та повністю розкрити сутність фінансового забезпечення з позиції процесу акумуляції, формування та використання фінансових ресурсів, що реалізується через використання відповідних функцій фінансової

системи. Подальші наукові дослідження спрямовані на дослідження факторів, що впливають на фінансове забезпечення.

Список використаної літератури:

1. Буздуган Я. Поняття, принципи, форми фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні / Я.Буздуган // Віче. – 2008. – № 9–10. – С. 26–28.
2. Васечко Л. Співвідношення понять «фінансовий механізм», «механізм фінансування», «фінансове забезпечення», «фінансове регулювання» / Л.Васечко // Вісник Львів. ун-ту. Сер. : Економіка. – 2009. – Вип. 41. – С. 103–107.
3. Василик О.Д. Теорія фінансів : навч. посібник / О.Д. Василик. – Київ : ЦУЛ, 2005. – 480 с.
4. Венгер В.В. Фінанси : навч. посібник / В.В. Венгер. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 427 с.
5. Виговська О.А. Фінансове забезпечення розвитку підприємств громадського транспорту на регіональному рівні : дис. ... на здобуття наукового ступеня доктора філософії : 072 / О.А. Виговська. – Житомир, 2021. – 250 с.
6. Галабурда М.К. Фінансове забезпечення економічної політики в Україні : дис. ... канд. екон. наук : 08.01.01 / М.К. Галабурда. – К. : 2003. – 278 с.
7. Голуб Ю.О. Кредитна складова фінансового забезпечення діяльності суб'єктів господарювання : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Ю.О. Голуб. – Харків, 2011. – 20 с.
8. Гривківська О.В. Теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення діяльності підприємств / О.В. Гривківська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 2. – С. 12–15.
9. Жукова Ю.М. Макроекономічний механізм фінансування науки в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.01.01 / Ю.М. Жукова. – Київ, 2000. – 15 с.
10. Забайтанський М.М. Фінансове забезпечення комунальної сфери : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / М.М. Забайтанський. – Ірпінь, 2009. – 21 с.
11. Загородний А.Г. Фінансовий словник / А.Г. Загородний. – Львів : Центр Європи, 1997. – 471 с.
12. Зятковський І.В. Фінансове забезпечення діяльності підприємств : монографія / І.В. Зятковський. – Тернопіль : Економічна думка, 2000. – 215 с.
13. Козій І.С. Місце і значення фінансового забезпечення в структурі фінансового механізму / І.С. Козій // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18 (9). – С. 223–229.
14. Міщук О.В. Фінансове забезпечення економічного зростання: теоретичний аспект / О.В. Міщук // Фінанси, банки, інвестиції. – 2011. – № 2. – С. 9–12.
15. Москаль О.І. Фінансове забезпечення розвитку агропромислового виробництва регіону (на матеріалах Чернівецької області) : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.04.01 / О.І. Москаль. – К., 2001. – 16 с.
16. Мунтян В.В. Теоретичні підходи до визначення поняття «фінансове забезпечення молодіжної політики» / В.В. Мунтян // Економіка та суспільство. – 2017. – № 12. – С. 571–576.
17. Нехайчук Д.В. Фінансове забезпечення розвитку підприємств водогосподарського комплексу регіону : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Д.В. Нехайчук. – Одеса, 2008. – 23 с.
18. Олійник Д.С. Фінансове забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.04.01 / Д.С. Олійник. – К., 2003. – 17 с.
19. Опарін В.М. Фінанси (загальна теорія) : навч. посіб. / В.М. Опарін. – К., 2002. – 240 с.
20. Осьмірко І.В. Система фінансового забезпечення інноваційного розвитку: поняття, структура та принципи функціонування / І.В. Осьмірко // Бізнес Інформ. – 2012. – № 7. – С. 47–49.
21. Погріщук Г.Б. Фінансове забезпечення охорони навколишнього природного середовища : дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.04.01 / Г.Б. Погріщук. – Тернопіль, 2005. – 245 с.
22. Стасюк Н.Л. Фінанси : навч. посіб. / Н.Л. Стасюк. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 256 с.
23. Строчкович Г.В. Взаємозв'язок економічних категорій «фінанси», «фінансування», «фінансове забезпечення», «фінансові ресурси» / Г.В. Строчкович, С.В. Гончарук // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – № 16 (2). – С. 113–120.

References:

1. Buzduhan, Ya. (2008), «Poniattia, pryntsyipy, formy finansovoho zabezpechennia okhorony zdorovia v Ukraini Buzduhan Ya», *Viche*, No. 9–10, pp. 26–28.
2. Vasechko, L. (2009), «Spivvidnoshennia poniat "finansovy mekhanizm", "mekhanizm finansuvannia", "finansove zabezpechennia", "finansove rehuliuannia"», *Visnyk Lviv. un-tu, Ser. Ekonomika*, Iss. 41, pp. 103–107.
3. Vasylyk, O.D. (2005), *Teoriia finansiv*, navch. posibnyk, TsUL, Kyiv, 480 p.
4. Venher, V.V. (2009), *Finansy*, navch. posibnyk, TsUL, Kyiv, 427 p.
5. Vyhovska, O.A. (2021), *Finansove zabezpechennia rozvytku pidpriemstv hromadskoho transportu na rehionalnomu rivni*, D.Sc. Thesis of dissertation, 072, Zhytomyr, 250 p.
6. Halaburda, M.K. (2003), *Finansove zabezpechennia ekonomichnoi polityky v Ukraini*, Ph.D. Thesis of dissertation, 08.01.01, K., 278 p.
7. Holub, Yu.O. (2011), *Kredytna skladova finansovoho zabezpechennia diialnosti subiektiv hospodariuvannia*, Abstract of Ph.D. dissertation, 08.00.08, Kharkiv, 20 p.
8. Hryvkiivska, O.V. (2004), «Teoretichni pidkhody do vyznachennia finansovoho zabezpechennia diialnosti pidpriemstv», *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, No. 2, pp. 12–15.
9. Zhukova, Yu.M. (2000), *Makroekonomichni mekhanizm finansuvannia nauky v Ukraini*, Abstract of Ph.D. dissertation, 08.01.01, Kyiv, 15 p.

10. Zabashtanskyi, M.M. (2009), *Finansove zabezpechennia komunalnoi sfery*, Abstract of Ph.D. dissertation, 08.00.08, Irpin, 21 p.
11. Zahorodnyi, A.H. (1997), *Finansovyi slovnyk*, Tsentr Yevropy, Lviv, 471 p.
12. Ziatkovskiy, I.V. (2000), *Finansove zabezpechennia diialnosti pidpriemstv*, monohrafiia, Ekonomichna dumka, Ternopil, 215 p.
13. Kozii, I.S. (2008), «Mistse i znachennia finansovoho zabezpechennia v strukturі finansovoho mekhanizmu», *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, Iss. 18 (9), pp. 223–229.
14. Mishchuk, O.V. (2011), «Finansove zabezpechennia ekonomichnoho zrostantia: teoretychnyi aspekt», *Finansy, banky, investytsii*, No. 2, pp. 9–12.
15. Moskal, O.I. (2001), *Finansove zabezpechennia rozvytku ahropromysloвого vyrobnytstva rehionu (na materialakh Chernivetskoï oblasti)*, Abstract of Ph.D. dissertation, 08.04.01, K., 16 p.
16. Muntian, V.V. (2017), «Teoretychni pidkhody do vyznachennia poniattia “finansove zabezpechennia molodizhnoi polityky”», *Ekonomika ta suspilstvo*, No. 12, pp. 571–576.
17. Nekhaichuk, D.V. (2008), *Finansove zabezpechennia rozvytku pidpriemstv vodohospodarskoho kompleksu rehionu*, Abstract of Ph.D. dissertation, 08.00.08, Odesa, 23 p.
18. Oliinyk, D.S. (2003), *Finansove zabezpechennia rozvytku silskohospodarskoho vyrobnytstva*, Abstract of Ph.D. dissertation, 08.04.01, K., 17 p.
19. Oparin, V.M. (2002), *Finansy (zahalna teoriia)*, navch. posib., K., 240 p.
20. Osmirko, I.V. (2012), «Systema finansovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku: poniattia, struktura ta pryntsyipy funktsionuvannia», *Biznes Inform*, No. 7, pp. 47–49.
21. Pohrishchuk, H.B. (2005), *Finansove zabezpechennia okhorony navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha*, Ph.D. Thesis of dissertation, 08.04.01, Ternopil, 245 p.
22. Stasiuk, N.L. (2008), *Finansy*, navch. posib., VNTU, Vinnytsia, 256 p.
23. Stokovych, H.V. and Honcharuk, S.V. (2017), «Vzaiemozviazok ekonomichnykh katehorii “finansy”, “finansuvannia”, “finansove zabezpechennia”, “finansovi resursy”», *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, No. 16 (2), pp. 113–120.

Іванисько Наталія Миколаївна – аспірант кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0009-0003-6672-9734>.

Наукові інтереси:

- фінансове забезпечення будівельної галузі;
- роль держави у фінансовому забезпеченні будівельної галузі.

E-mail: natasha.ivanusko@gmail.com.

Ivanysko N.M.

Theoretical approaches to the definition of financial support

The article is devoted to the study of the essence of the economic category «financial support» in the economic literature. The purpose of the article is research and evaluation of theoretical approaches to the definition of financial support for the scientific justification of the functional-process approach. The interpretation of financial provision in the economic literature is considered and the most common definitions of it by the authors are highlighted: as a system of sources and forms of financing, as a set of economic relations and as a set of measures and conditions to ensure the process of formation and use of financial resources for a specific purpose. Seven scientific approaches to determining the essence of financial support have been formed. It is substantiated that the system approach involves the determination of financial support from the position of system elements, which includes sources, forms and methods of financing. The basis of the object approach is financial resources, the process of their search, accumulation and further distribution, which forms a set of economic relations. The process approach is focused on a set of measures and conditions that ensure the process of formation and distribution of financial resources. The cost approach indicates the ultimate goal of the formation and use of financial resources in order to cover costs at the expense of accumulated resources. Methodological approach - involves the possibility of financial influence on socio-economic development with the help of a financial mechanism. The functional approach is identified with a set of functions, the implementation of which will lead to the expected result. Organizational approach – considers financial support from the position of a complete organizational system, which includes regulatory and legal support, the process of forecasting and determining the amount of financial resources and the creation of appropriate financial reserves. The author's approach to the definition of the economic category «financial support» from the position of a complex approach combining functional and process approaches has been formed and substantiated.

Keywords: financial support; financial resources; economic relations; financial mechanism; functional-process approach.

Стаття надійшла до редакції 30.01.2024.